

OPINIA

Zespołu Lokalnej Współpracy

wypracowana w dniu 24 marca 2025 r.

Zapoznawszy się z materiałami przedstawionymi na Naradzie Urzędzeniowej, która odbyła się w dniu 11 marca 2025 roku, wysłuchawszy referatów Przedstawiciela RDLP i Nadleśniczego Nadleśnictwa Radziwiłłów oraz twórców PUL na lata 2027-2036 oraz kierując się swoją najlepszą wiedzą i zrozumieniem dla potrzeby zrównoważonego zagospodarowania terenów leśnych Polski, zgodnie z obowiązującymi przepisami Zespół Lokalnej Współpracy stwierdza, co następuje:

1. Jako Zespół Lokalnej Współpracy, odnosząc się do danych uzyskanych podczas Narady Urzędzeniowej, rekomendujemy następujące rozwiązania celem implementacji do PUL

1.1. Prosimy uprzejmie o rozważenie utworzenie nowych form ochrony, na przykład związanych z doliną Korabiewki, lub włączenie doliny Korabiewki do obszaru Natura 2000 Dolina Rawki: w oddziale 183 (od betonowego mostka do zbiornika retencyjnego w Bartnikach) w celu ochrony różnorodności biologicznej cennej przyrodniczo doliny tego efemerycznego cieku.

1.2. Uprzejmie zwracamy uwagę na fakt, iż Program Ochrony Przyrody powinien zawierać wytyczne związane z ochroną przyrody w granicach użytków ekologicznych pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Radziwiłłów, aby mógł być narzędziem realnej ochrony różnorodności biologicznej. Użytki ekologiczne będące polanami nie powinny być zalesiane i pozostawiane do naturalnego zalesienia – powinny być koszone

we właściwym czasie. Tym zadaniem powinny być objęte wszystkie niezalesione/niezadrzewione jeszcze obszary nieleśne w granicach użytków ekologicznych.

1.3. Odnosząc się do dotychczasowej działalności Nadleśnictwa w tym zakresie, uprzejmie proponujemy, aby Program Ochrony Przyrody zawierał listę gatunków oraz inwentaryzację stanowisk gatunków inwazyjnych roślin oraz listę inwazyjnych gatunków zwierząt z podanymi przykładowymi miejscami stwierdzenia. Powinien również zawierać strategię/wytyczne jak skutecznie działać w związku z tym zagrożeniem.

1.4. Uprzejmie zwracamy uwagę, iż jako źródło wiedzy w tworzonej PUL można wykorzystać zapisy tworzonego obecnie Audytu Krajobrazowego dla województwa łódzkiego i obowiązującego już dla województwa mazowieckiego.

1.5. W dobie zmian klimatu i pogłębiającej się suszy, właściwym posunięciem byłoby faktyczne opracowanie operatu gospodarowania wodami w granicach Nadleśnictwa Radziwiłłów. Program Małej Retencji był dobrą praktyką, którą należy docenić. Operat stałby się cennym narzędziem ochrony zasobów wodnych regionu, ważnym nie tylko dla Lasów Państwowych. Zwracamy uwagę na fakt, iż Nadleśnictwo Radziwiłłów obserwuje i docenia elementy naturalnej małej retencji – są to usługi ekosystemowe, których dostarcza populacja bobra europejskiego.

1.6. Rekomendujemy wyznaczenie następującego wieku rębności: Brz, Ol – 60 lat, Gb – 80 lat, Lp – 100 lat, Dbc. 60 lat, Kl – 100 lat, Os 60 lat, Wz – 100 lat. W odniesieniu do brzozy brodawkowatej i olszy czarnej rekomendujemy pod tym względem elastyczność decyzyjną, w związku z przewidywaniem niestabilności środowiskowej wywołującej zamieranie drzewostanów.

1.7. Sugerujemy zapis w PUL, iż drzew nasiennych dla brzozy brodawkowatej, olchy czarnej, sosny pospolitej można szukać w młodszych niż dotąd klasach wieku, co może przyczynić

się do wykreowania przyszłych pokoleń drzew lepiej zaadaptowanych do życia w dobie zmian klimatu.

1.8. Rekomendujemy wzbogacenie składu gatunkowego lasów o gatunki, które do tej pory nie były obecne na tym terenie w związku z ich zasięgami naturalnego występowania, np. buk pospolity, cis pospolity, jodła pospolita, dla zwiększenia poziomu różnorodności biologicznej oraz dla zwiększenia odporności lasów na szkodniki owadzie i grzybowe, zgodnie z występującymi siedliskami i tworzonymi przez nie typami drzewostanów.

1.9. Informujemy o trwających procedurach (patrz dokumentacja dostarczona w uwagach przez stowarzyszenie „Dziedzictwo”) związanych z planami utworzenia na terenie Nadleśnictwa Radziwiłłów Leśnego Kompleksu Promocyjnego i nowego obszaru Natura 2000 w okolicy miejscowości Tomaszew, Sokule, Józefów, gm. Wiskitki. Warto przeprowadzić pod tym kątem badania stanu siedlisk przyrodniczych w przedmiotowym obszarze (szczegóły w materiałach dostarczonych przez stowarzyszenie „Dziedzictwo”)

1.10. Rekomendujemy położenie w PUL możliwie dużego nacisku na odnowienia naturalne w miejscach, gdzie to jest możliwe.

1.11. Rekomendujemy tworzenie terenów edukacyjno-rekreacyjnych w lasach Nadleśnictwa Radziwiłłów oraz kontynuowanie dotychczasowej działalności edukacyjnej.

1.12. Uprzejmie sugerujemy zawarcie w PUL zapisów postulujących włączenie lokalnych społeczności w gospodarowanie lasami o podwyższonej funkcji społecznej, np. w sprzątanie, zgłaszanie niepokojących zachowań, pilnowanie przestrzegania wspólnie ustalonych zasad, nadzorowanie pod kątem zagrożenia pożarowego, wspieranie leśników podczas sadzenia drzew, branie udziału w szkoleniach, prelekcjach, wizytach studyjnych z leśnikami, celem kształtowania w lokalnych

społecznościach poczucia odpowiedzialności za lasy o podwyższonej funkcji społecznej i zrozumienia pracy leśników.

2. Rekomendujemy również poniższe rozwiązania celem implementacji do PUL pochodzące od członków lokalnej społeczności terenów Nadleśnictwa Radziwiłłów

2.1. Z inicjatywy mieszkańców miejscowości Grabina Radziwiłłowska – prośba o utworzenie lasów o podwyższonej funkcji społecznej na terenach od północnej i zachodniej strony miejscowości Grabina Radziwiłłowska; uzasadnienie: tereny te są miejscem spacerów i rekreacji oraz uprawiania sportu dla członków lokalnej społeczności, w tym mieszkańców miejscowości Grabina Radziwiłłowska, Bartniki (oddziały 210, 212, 213, 215, 218).

2.2. Lokalna społeczność Puszczy Mariańskiej postuluje utworzenie lasu społecznego w kompleksie leśnym Puszcza Mariańska od Senatorówki do trasy 709 (oddziały 242, 249, 250, 255).

2.3. Informujemy o zgłoszeniu do ZLW przez przedstawiciela lokalnej społeczności postulatu utworzenia funkcjonalnej (nie formalnej) otuliny wokół rezerwatów przyrody - nie wycinanie drzew w przestrzeni przy granicy oddziałów lasów użytkowych i rezerwatów, zostawiając strefę zabezpieczającą ekosystemy rezerwatów przyrody, celem zachowania mikroklimatu, stopnia nasłonecznienia, stanu przedmiotów ochrony, procesów przyrodniczych i stanu ochrony w rezerwacie w stanie możliwie niezakłóconym – o ile nie stoi to w sprzeczności z obowiązującymi zadaniami ochronnymi dla rezerwatu.

2.4. Informujemy, iż Urząd Gminy Puszcza Mariańska, Bolimów, Młodzieszyn zgłaszają postulat związany z propozycją współfinansowania ekspertyz i utrzymania pomników przyrody na gruntach Lasów Państwowych i dróg gminnych

2.5.

Należy nadmienić, iż podczas Narady Urzędzeniowej wysłuchaliśmy informacji na temat stanu Nadleśnictwa Radziwiłłów funkcjonującego jeszcze w ramach poprzedniego PUL na lata 2016-2026 i planów związanych z potrzebami i pracami nad PUL 2027-2036. Poznaliśmy koncepcję tworzenia PUL. Przez najbliższy rok zamierzamy przyglądać się pracom nad nowym PUL i pragniemy być informowani na bieżąco o postępach prac.

Podsumowując - doceniając dotychczasową pracę Nadleśnictwa Radziwiłłów na rzecz lokalnej współpracy i zrównoważonego gospodarowania zasobami i tworami przyrody (wyznaczenie propozycji lasów o podwyższonej funkcji społecznej, program małej retencji, wyznaczenie obszarów starodrzewa i in.) w granicach Lasów Państwowych stwierdzamy, iż niniejsza opinia jest rodzajem votum zaufania dla Nadleśnictwa Radziwiłłów i Zespołu opracowującego obecnie Plan Urządzenia Lasu na lata 2027 – 2036. Jako lokalna społeczność związana z lasami zarządzanymi przez Nadleśnictwo Radziwiłłów miejscem zamieszkania, miejscem pracy i emocjonalnym stosunkiem ufamy, iż podjęte decyzje i przedsięwzięte plany wpłyną korzystnie na zrównoważone zarządzanie zasobami leśnymi, realizację wszystkich funkcji lasu, ochronę przyrody i zachowanie różnorodności biologicznej.

W związku z powyższym, na tym etapie prac, **postanawiamy zaopiniować pozytywnie** rozpoczęcie prac nad Planem Urządzenia Lasu na lata 2027-2036 i akceptujemy przedstawione nam podczas Narady Urzędzeniowej założenia do projektu Planu Urządzenia Lasu.

Anne Thew-Selge
Agnieszka Pionkowska
Michał Piłorz
Marcin Adami
Jan Chojnacki
Magdalena Pielucha

Mikolaj Gier
Michał Zwiast
Pielucha

LISTA OBECNOŚCI Z POSIEDZENIA
ZESPOŁU LOKALNEJ WSPÓŁPRACY
W NADLEŚNICTWIE RADZIHICKOŚ
Puszcza Moniańska, 24 marca 2025 r.

1. Agnieszka Purochowska
2. Medet / Tetys
3. Michał Znojsek
4. Jirmina Cuper
5. Marek Bednarek
6. Miłolitta Pilonz
7. Amiana Brus
8. Daniel Pawlicki
9. Anne Treut-Slye
10. MARCIN Dolecki
11. Magdalena Psarska
12. JACEK KUCHARSKI
13. Mikonowicz Crestow

Polski Związek Łowiecki

Zarząd Okręgowy w Skierniewicach

Skierniewice, dnia 24 marca 2025r.

L.dz. 243/O/2025

**Dyrektor Regionalnej
Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi
ul. Jana Matejki 16
91-402 Łódź**

W imieniu Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego bardzo dziękujemy za zaproszenie do wzięcia udziału w Zespole Lokalnej Współpracy.

Polski Związek Łowiecki jako ogólnokrajowa organizacja zrzeszająca polskich myśliwych i koła łowieckie, działa na podstawie Ustawy z dnia 13 października 1995 r. "Prawo łowieckie". Do zadań Zrzeszenia, zgodnie ze statutem, należy głównie prowadzenie gospodarki łowieckiej, troska o rozwój łowiectwa, współpraca z administracją rządową i samorządową w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego, zwalczanie kłusownictwa, prowadzenie działalności edukacyjnej, wydawniczej i wystawienniczej.

Realizujemy nałożone na nas przez ustawodawcę zadania. Celem, który bezsprzecznie łączy Polski Związek Łowiecki oraz Lasy Państwowe jest dbanie o interes Narodowy.

Umiłowanie rodzimej fauny i flory, zbieżność celów w jej ochronie przyczynia się do doskonałej współpracy i bardzo dużego zrozumienia pomiędzy pracownikami LP jak członkami PZŁ.

Jesteśmy przekonani, że profesjonalizm, ogromna wiedza oraz ponad 100 letnie doświadczenie pracowników Lasów Państwowych zasługują na najwyższą możliwą ocenę. W zakresie gospodarowania lasami, Lasy Polskie mają nasze pełne zaufanie i w zakresie kompetencji PZŁ, zawsze mogą liczyć na wsparcie i pomoc myśliwych.

Nawiązując do prac nad tworzeniem na lata 2027-2036 Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Radziwiłłów oraz nawiązując do informacji przekazanych nam na komisji która odbyła się 11.03.2025r., Zarząd Okręgowy prosi o uwzględnienie następujących uwag:

1. zwiększenie w miarę możliwości budowy zbiorników wodnych celem podniesienia wód gruntowych. Ciągłe obniżanie się lustra wody a punktowo wręcz jej zaniku stanowi kluczowy problem zarówno dla zwierząt wolno żyjących jak i również dla

drzewostanu i pozostałych roślin. Brak wody w naszej ocenie jest kluczowy w najbliższych latach i będzie stanowił największe wyzwania dla Lasów Państwowych oraz Samorządów. Budowa zbiorników przyczyni się do poprawy bilansu wodnego oraz stanowić będzie ostoję fauny i flory.

Zwiększenie bioróżnorodności drzew i krzewów co przyczynia się do poprawy bazy żerowej zwierząt wolno żyjących i poprawia jej możliwości adaptacyjne do zmieniających się warunków bytowania.

Darz Bór,

LOWCZYŃSTWO
Zarząd Okręgowy
Polskiego Związku Łowieckiego
w Skierniewicach
Jacek Kydiarski